

Gaseteta d'Olot

Any I 31 de Maig de 1930

Núm. XIV

Ahir, avui i demà

(II i darrer)

La Post-Dictadura

LA nova etapa començada ens ofereix aspectes interessants. Fracassada amb estrèpit la conjura «de l'odi a Catalunya», l'enemic es bat en retirada confús i contrariat davant l'evidència d'un ideal que no sols ha resistit sinó que ha guanyat en la prova soferta. Ara que, més que mai, hem tingut l'avinentesa de conèixer-li sense atenuants el seu criteri precís i exacte, podem concretar netament les causes per les quals vol donar la sensació de un canvi de procediments, que no vol pas dir un canvi de intencions.

Si de la seva acció coercitiva durant set anys n'ha tret uns resultats contraproductius i ha vist oposar-se-li un bloc sòlid, que lluny de desfer-se s'és anat enfortint, ara provarà sens dubte, si assajant un canvi de tàctica aconseguirà afeblir-lo i aniquilar-lo.

El procés històric de Catalunya, avalat amb l'experiència d'aquests set anys tan fecunds en ensenyances, ens posa clarividentment davant dels ulls la importància dels moments en que vivim i els profits positius que podem traure'n segons les actituds que sabrem aplicar-hi.

Fóra ja massa ingenuïtat, massa manca de memòria el voler veure en el canvi de tàctica de l'enemic unes intencions diferents de les que l'animaren set anys enrera a encarar-nos un Govern de força, anti-constitucional i encara que resoltament mediocre, abastament definit en tot el que a Catalunya es referia. Afrontar els perill que aquesta decisió comportava davant dels deures constitucionals i

Parlem clar

Sempre hi ha hagut gent, sempre, que ha jutjat les coses públiques des del seu particular i el seu punt de mira. Generalment l'opinió d'aquesta gent no preval. No preval si no és en règims d'excepció. Bé n'hi ha sort.

Si les opinions d'aquesta mena de gent poguessin prevaldre, ens trobaríem que tots els interessos de la comunitat estarien supeditats a una empresa, i qui diu a una empresa diu a una persona. Aleshores passaria que no es faria res d'interès comunal si el que calgués fer lesionés l'individu, empresa o persona, i ja és corrent que les coses d'interès ciutadà, per exemple, pressuposen un sacrifici als ciutadans. És evident, doncs, que no hi ha res més mesquí que la posició d'aquesta gent, sempre de cara a l'interès particular, gairebé sempre a l'interès econòmic, en perjudici de l'interès econòmic, moral i material de la ciutat entera.

Ens han obligat a dir tot això unes canverses que recollírem al vol. Es tractava de la proposició que, presentada pel senyor Capdevila i aprovada per unanimitat, anava destinada a fer complir la llei a les sales d'espectacles. Els interessos particulars, passant-se de vius, no han vist en això altra cosa que una revenja a greuges personals. (Aquesta gent encara té en això d'interessant, el creure que tothom és com són ells.) Aquests interessos particulars troben inconvenient i inoportú que se'ls vulgui fer complir una llei encaminada a vetllar per la seguretat de la vida del públic que assisteix als espectacles. Parteixen de la base, és clar, que l'única cosa que interessa és la seguretat de la taquilla. Francament, nosaltres trobarem la proposició oportuníssima i estem segurs que igual que nosaltres pensen la majoria dels nos tres conciutadans. Ben segur que els ajuntaments de la dictadura, si no

enfront la dignitat cívica de la resta del país era el que amb frase vulgar qualifiquem de «jugar-se el tot pel tot».

Unides avui per un comú denominador totes les fraccions catalanes i posseïdes de l'amor propi que ens ha servit de guiatge en la insistència d'un programa mínim de les nostres aspiracions, l'enemic vé resolt à dividir-nos. «Divideix i venceràs» ho conceptúa millor que no pas la continuació del règim dictatorial. Cap aquí van els seus propòsits.

Dos corrents s'iniciaran—s'inicien ja—a Catalunya: els que eternint-se fàcilment amb petites concessions creuran en la bona fe d'aquest «talisman» i d'ell ho esperaran tot confiadament. i els que, el sol fet del record dels fets pretèrits, la ineficàcia de tantes provatures intervencionistes i la llarga experiència de tota la Història nostra, amb el recent període de lleis draconianes Primo-Anidistes, els faran esguardar amb recels el contrast que pugui oferir la generositat actual amb les repressions de suara... no pas extingides!

Entre els primers s'hi sumaran—s'hi sumen ja—molts dels que aprovaren i compartiren els procediments del Directori, barrejats amb importants nuclis de catalans que sempre han sentit la fretura de les nostres reivindicacions. L'altre corrent serà format per la majoria de catalans.

Davant d'aquest panorama hem de posar una resistència màxima a cedir al joc «diplomàtic», en el parany espanyolíssim que l'enemic, com ha fet en altres ocasions, ens posa al davant amb la sola intenció de suscitar baralles entre nosaltres. Coordinar la força d'aquests dos corrents és el secret del nostre èxit, com han sabut fer tots els pobles quan han tingut per resoldre el seu problema cabdal.

Les concessions que pugui obtenir el corrent intervencionista que sien benvingudes i mal fet fariem de barrar el pas a les seves expansions. Com si res però, cal accentuar la feina Catalunya endins i fins que sigui plenament reconegut el fet de la nostra llibertat evitem la lluita entre catalans, que bé prou temps ens quedarà per fer-ho.

haguessin tingut qui els guardava les espatlles, si haguessin tingut de respondre de la seva actuació personalment, tots s'haurien apressat a treure's la responsabilitat d'una catàstrofe. Això ho suposem creient en els exdicatorials un mínim de sentit comú. Perquè, doncs, els interessos particulars fan aquesta xafarderia sotto voce?

De fet, la llei d'espectacles era incomplida a la nostra ciutat; calia, doncs, posar les sales d'espectacles dintre la llei. Ja se sap que sempre hi ha gent que troba que la llei és bona no més quan l'apliquen als altres. Però la llei que és llei per tots cal que siquem tots que la complim. Qui podrà dir en consciència que aquestes disposicions sobre les sales d'espectacles no sigui convenient de complimentar-les?

El senyor Capdevila (que és, com a iniciador de la proposició, contra qui van els trets dels interessos particulars) i els seus companys en aprovar la demanda d'inspecció, no han fet altra cosa que vetllar per la seguretat de les vides dels seus conciutadans, i de passada treure's la part de responsabilitat que els pogués tocar en el cas d'una catàstrofe. Perquè aquí hi ha una altra cosa encara amb la qual s'ha de comptar, i és amb la mala bava dels corifeus d'aquests interessos particulars. Si durant aquests temps hagués succeït un incendi en alguna sala d'espectacles, i la ciutat hagués tingut de lamentar la mort de diversos conciutadans, haurieu vist com aquests interessos particulars i els seus amics, que, rara coincidència, tots són dictatorialistes, investien contra el conseller de Governació i demés companys per no haver obligat a complimentar la llei d'espectacles.

En tenim exemples i records d'aquest procedir.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

Sembla que les terres de Catalunya enllà estan encara eixutes i eixarreïdes. La pluja del llarg hivern que hem patit, no ha amarat pas ben bé l'estepa. Hi creixen amb ufana les llavors indígenes; les nostres hi són encara exòtiques.

Una visita anunciada a so de tabals i trompetes ha desil·lusionat molta gent. Il·lusos! Amb safates argentades, ni que siguin d'or i pedreria, no es duu més que coses mesquines. Que no sap tothom que les presentalles només són per als infants i solament en un dels primers dies de gener? La desil·lusió de la Santa Epifania folk-lòrica m'ha fet mirar sempre més de reüll els personatges màgics.

Creieu-me. Deixem per a una *élite* catalana d'homes que tota la vida han predicat l'acostament i el Catalunya enfora, la feina de regar i sembrar l'altiplà central i les serralades ibèriques. Crec jo que el capitost va de bona fe; crec en el seu catalanisme, del qual ha donat proves més convincents que les d'alguns dels seus detractors. Que Déu l'ajudi en bé de la Pàtria catalana.

Anem, però, alerta, que aquesta feina feixuga no arreballi les activitats de tots, tot menyscurant el camp propi. Cal treballar per la pàtria de cada dia i laborar intensament Catalunya endins. I la millor manera, avui hi convenen tots els sectors del catalanisme organitzat, és intensificar les tasques de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

De tots els indrets de la terra s'ouen veus demanant un front únic, una altra solidaritat. Jaume Bofill, l'home que avui sap concretar millor el voler i la fretura del nostre poble, presentava, fa pocs dies, com punt de convergència de tots els patriotes, la benemèrita Protectora de l'Ensenyança Catalana. I és ben bé aixís. La seva finalitat és o deu ésser punt essencial de tot centre o associació catalana. Dintre les seves juntes hi treballen agermanats pel fi nobilíssim de la llengua, tots els estaments socials de Catalunya. El clergue i el banquer, la dama i la donzella, fan costat a l'obrer i l'industrial, al botiguer i al socialista.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana tingué els seus inicis en 1899. Un estol de

patriotes la fundà després del fracàs del primer assaig de col·laboració catalana en el govern Silvela-Polavieja. Clara visió tingueren aquells homes. La tasca, lenta, però segura, de Catalunya endins, fou proclamada ja aleshores amb diferents paraules. Si d'aleshores ençà haguéssim esmerçat en aquesta feina només que la meitat dels esforços consagrats a l'electorisme, als crits i a la faramalla, avui el nostre poble es trobaria amo de la seva ànima. En l'actualitat la nostra gent no és ben bé amo de si mateix.

Qui no pot servir-se a son gust de tot ço que porta dintre seu, no és ben bé home lliure. I en aquest cas misèrrim es troben la majoria dels catalans que topen amb destorbs insuperables —molts d'ells per mandra— en voler servir-se de la llengua pròpia. Aquell a qui li calen criats per tot, és ben bé esclau dels seus servidors. I el català qui per expressar-se necessita un instrument estrany i allunyat per la naturalesa del seu ésser, és ben bé esclau d'aquest instrument. L'home que per manca d'exercici es deixés atrofiar un membre, seria culpable d'amputació i restaria sempre més esclau de l'aparell ortopèdic que li calgués usar. Hi han molts catalans mereixedors dels qualificatius emprats, si apliquem el cas a la llengua, l'instrument de l'ànima catalana.

I caldrà dir la misèria de l'home saberut, que ignora les bel·leses del seu poble, de les muntanyes que l'envolten, de les contrades productores dels fruits i de la mar que besa la seva terra nadiua? Vergonya eterna hauria d'haver aquell pedant que recita davant vostre tota una lletania de fets històrics de terres estranyes, i no sap les gestes dels nostres herois, ni ha après mai les aportacions de Catalunya al tresor universal de la civilització.

Aquest *handicap* que hem sofert els catalans en la formació escolar, aquesta mutilació monstruosa de cultura autòctona, no pot continuar més per decadència. L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana pot posar-hi remei amb la seva vasta obra d'escoles, comerços i publicacions. Però cal que tothom l'ajudi. Cal que siguem conscients dels nostres deures. El mínim que hom pot exigir a un ésser racional és tenir consciència pròpia.

Les quantitats aportades pels socis—el mínim és una pesseta al mes—l'Associació les esmerça

primordialment en protegir les escoles catalanes. Les pròpies de la Protectora tenen tot l'ensenyament a base de la llengua materna; afavoreix també moltes escoles privades segons les ensenyances catalanes que s'hi donen. Els concursos són una altra cosa per cert ben simpàtica i profitosa. N'hi han de lectura i escriptura catalanes i de Geografia i Història pàtries. Els concursos són realitzats en diferents indrets de la nostra terra. Abans de la Dictadura un concurs d'Història es realitzava solemniament en el Saló de Cent de la metròpoli catalana el dia de Pasqua granada. Hi concorrien nois i noies de tot Catalunya. Estic segur que cap dels nois aquells formats amb bagatge de coneixements racionals ha frontollat durant els passats sis anys d'apostasies patriòtiques.

Caldrà que us parli de les publicacions de la Protectora? Jo crec que només citant un parell d'obres, de presentació per cert ben exquisida, n'hi haurà prou per captivar la vostra adhesió. Són la «Gramàtica catalana» d'En Pompeu Fabra i la «Història de Catalunya» d'En Valls i Taberner i Ferran Soldevila.

Un altre dia insistiré en les altres activitats que la Protectora realitza. Avui només cal fer una invitació càlida a tots els olotins a ingressar a la benemerita Associació. Les llistes tornen a ésser obertes. A Barcelona s'ha reconstituït la Direcció central. Les juntes són formades per les mateixes personalitats del dia que fou clausurada pel llocinent del Dictador a la ciutat comtal. A Olot no tardarà gaire a reorganitzar-se la Delegació.

Penseu que abans del Directori la xifra de socis arribava quasi als 5.000. En aquests sis anys per dissort baixà considerablement. Amb un xic d'esforç crec que aviat podrem doblar-la i triplicar-la.

Cal tenir ben bé en compte que de soci en pot ésser tothom. En el comitè central de Barcelona hi ha una junta de dames propagandistes de la croada alliberadora.

Pensem que el dia que tots els catalans o la majoria formin part de la Protectora, serà senyal que tenen consciència plena. El plet de Catalunya serà aleshores en el veritable camí de la solució.

Tot és qüestió de voluntat; aquesta, però, no obra si la intel·ligència no té consciència clara i plena del fi que vol atènyer. En aquest principi

recolza la importància de l'ensenyament en llengua vernacle i la transcendència de l'obra de l'Associació Protectora de l'Ensenyança catalana.

PER DIGNITAT HUMANA

El problema de l'ensenyament escolar en llengua materna, és abans que altra cosa, un problema de dignitat humana. El primer dret de tot home lliure i civilitzat, és el dret a l'ensenyament amb la seva pròpia llengua i en tant no tinguem reconegut aquest dret primordial, no es podrà dir en justícia que siguem veritaders homes lliures.

Es certament una de les coses més humiliants per a nosaltres l'haver de constatar que després d'haver passat d'infants per aquest atropell indigne i vergonyós del bandejament de la nostra llengua a l'escola, els nostres fills continuïn encara, en aquest temps de ple reconeixement dels drets de l'home, sense tenir reconegut aquest dret, essencialment humà, de l'ensenyament en la llengua pròpia.

Dies enrera el nostre il·lustre pedagog Alexandre Galí publicava a la primera plana del gran diari català «La Publicitat» un bell article sobre aquest problema de la llengua a l'escola. D'ell són aquestes paraules:

«No es tracta de demostrar que l'infant ha d'ésser ensenyat en la llengua que li és pròpia. Això és axiomàtic en el món de la pedagogia i en tot el món. No cal convèncer ningú sobre aquest punt, perquè tothom n'està convençut. Es tracta simplement d'un abús de força contra el qual és precis de fer valer el dret i la justícia per tots els mitjans que es pugui.»

«Aquesta és la realitat més profunda de la nostra qüestió lingüística escolar. Abans que tot, primer que la discussió pedagògica, hi ha la qüestió prèvia d'un dret violat que cal restablir íntegrament. Mentre es vulgui ignorar el fet de la llengua i es negui com a conseqüència el seu dret a viure i produir-se en totes les necessitats i manifestacions, mentre en l'escola subsisteixi la violació inhumana dels drets de l'infant, no hi ha possibilitat de plantejar la qüestió en l'esfera tècnica i de resoldre per tant amb la ponderació necessària els problemes innegables que presenta.»

I després, parlant de les declaracions que

s'han fet a favor d'un mal anomenat bilingüisme, diu:

«Sembla, amb les coses que es diuen, com si la llengua de l'infant hagués d'ésser només tolerada, admesa únicament per una funció marginal i secundària, quan ha d'ésser tot al revés. La llengua de l'infant és la llengua única, insubstituïble, de l'educació; la llengua bàsica per mitjà de la qual s'adquireixen totes les altres i tots els coneixements escolars; no un simulacre de llengua ni una llengua mediatitzada, puix que el fet de la transfusió de vida i cultura que realitza la llengua només es produeix a base de la plenitud d'escriure en un ambient de plena llibertat.»

Es, doncs, el nostre problema escolar un problema d'humanitat, puix que és vertaderament una cosa inhumana obligar els petits infants de tres i quatre anys, a escoltar, hores i hores, a un senyor que els parla i que els mana amb una llengua que no és la seva pròpia. Es senzilla-

ment sotmetre'ls a una tortura superior a les seves escasses forces; i en gran part aquesta aversió dels nostres petits a anar a l'escola és deguda a aquesta forçada imposició d'una llengua que desconeixen.

Cal, doncs, que plantegem aquest problema de l'ensenyament escolar amb la nostra llengua com a un problema de dret i com a una qüestió d'humanitat i de dignitat. Cal abans que tot que als nostres infants els sigui reconegut el dret indiscutible d'ésser educats escolarment amb la llengua catalana que és la llengua nostra.

I cal, sobretot que, per humanitat i per dignitat, tots els catalans lluitem, continuament, amb totes les nostres forces, per aconseguir alliberar els nostres infants d'aquest jou innoble i humiliant a què es veuen sotmesos amb la violació del seu lliure dret a ésser ensenyats amb la seva pròpia llengua.

De «La Tradició Catalana» (?) n.º 333—19 de Gener de 1924:

«... escudantse (el poder) en la immunitat, amparava als cacichs, protegia totes les il·licituts y fomentava totes les arbitrarietats, arribant a dividir els espanyols en categories; a un costat els triomfadors y al altre les víctimes; a un costat els que ho podien ferho tot y al altre els que habian de soportarho també tot.»

Això, escrit en normes correctes i sense saber-ne la procedència, semblaria un epitafi de la passada dictadura. La marca que duu, però, fa que hom noti que put a formatge. Així i tot, no deixa de tenir una certa gràcia.

De Colom a Canaletes

DEIXEM-NOS DE BANDERES
I ANEM PER FEINA

A posta vaig deixar de redactar diumenge passat la meva crònica setmanal, creient que podria, esperant uns dies, parlar de quelcom interessant.

L'arribada del rei, cortès i protocolària i prou, va senyalar-se per l'aparició d'una munió de domassos i banderes catalanes. No deixava d'ésser un espectacle nou després de tants anys de no veure'l. Ara bé: havem de donar massa importància a aquest detall, per més simpàtic que ens sigui?

Jo sóc dels que creuen que els problemes polítics d'un poble i àdhuc els socials, no s'arreglen penjant més o menys quantitat de metres de tela pels balcons i façanes; en tot cas s'arreglarien els econòmics, si un excés d'aquesta mena d'ornamentacions arribés a portar la solució de la crisi industrial i mercantil. Una bandera de més o de menys, no condueix pas enlloc; i no és que vulgui regatejar significació a l'ensinya pàtria, però cal tenir

en compte que principalment deu enardir-nos quan la bandera és ultratjada o bé vexada per l'enemic de dintre o de fora casa, però el fet que la seva exhibició sigui tant sols consentida d'una faisó semblant a la que anys enrera eren tolerats els jocs d'atzar, és a dir, fent les autoritats els ulls grossos i no donant-se per assabentades dels mancaments a la llei, no trec que sigui cosa per a engegar les campanes al vol i fer tocar a tritllo.

El mateix President del Consell, en ésser interrogat pels periodistes respecte a les banderes catalanes que es veien pels balcons, va dir que no sabia res ni havia vist res, i en preguntar-li un si era que el Reial Decret prohibitiu de la bandera catalana havia estat derogat, va manifestar que ni sabia l'existència del tal Decret, ni coneixia el seu text.

Estant, doncs, en vigència el Decret de la dictadura, la lliure ostentació de les quatre barres de sang està a l'albir de l'humor de qualsevol agent de l'autoritat una mica més al corrent de les lleis que el propi president, i per tant, no cal fer-se masses il·lusions, ni molt menys donar-se per massa satisfets. Els que això fessin, incor-

rierien en el perill de veure's burlats una vegada més i de sofrir una greu desil·lusió.

Hom ha dit, més tard, que podia fer-se ús de la bandera catalana sense perill i amb la garantia personal del Govern, el qui més endavant veuria que pogués fer-se sota l'emparr de la llei. Això ja és quelcom més, però encara no és prou. Sigui com vulgui, en vista d'aquestes manifestacions, el president de la Diputació, senyor Maluquer, va telegrafiar ahir als presidents de les tres restants Diputacions catalanes, dient-los-hi que des d'avui (dimecres) onejaria la bandera de les quatre barres en el Palau de la Generalitat, i... en efecte, avui he pogut constatar jo, personalment, que la bandera de les quatre barres *no onejava en el Palau de la Generalitat*. Hom diu que ahir tot eren correuïtes a posar pals, tot primer a la façana principal, després a la del carrer del Bisbe; que al Govern Civil varen fer gran despesa de telèfon, i per fi, que una bandera catalana havia estat duta a la Diputació, en substitució d'una que també havia desaparegut com la dels catalans d'Amèrica, no podia posar-se perquè contenia una estrella solitària, que el Diputat senyor Valls i Taberner, com a historiadore, tingué de confessar que no era ben bé la catalana. Resum de tot això: disgustos, mals de cap i desenganys, que hom s'hauria evitat si no s'hagués pretès fer el que les lleis encara no permeten fer, pesi als bons intents del Cap del Govern, dels quals no vull dubtar, però l'eficàcia dels quals no resulta pas massa evident.

Al meu humil entendre, hem de deixar-nos de banderes. Quan l'ostentar-la sigui un dret ciutadà com els demés drets inherents a la ciutadania d'un país lliure i obert de cara al món, ja ho farem, mes no ara que devem fer-ho com aquells gossos que arpleguen un mos de pa de la mateixa ma que els bastoneja.

Coses més importants i efectives hi han per a discutir, tals com l'amnistia dels presos socials i el reintegrament a les llars d'alguns exiliats que encara no poden tornar (veus aquí *una bandera* que els catalans no deuen perdre mai de vista). La verdadera unió dels catalans deu fer-se a l'entorn de la idea cabdal de l'autonomia. Emprenem tots i cada u una verdadera tasca d'apostolat per a que a Catalunya no resti ningú sense el convenciment de l'excelsitud del nostre ideal i aleshores, quan tot Catalunya pensi com un sol home, quan menys en un programa fonamental, la veu de Catalunya farà sentir-se arreu, vulguis que no, i els nostres cors, en bategar, faran un soroll més fort que el claquejar de mil banderes al vent.

LA GALLARDA

A Barcelona fan gallarda. No hi tinc res a dir. Volen fer la despedida de les magnes jornades de l'Exposició, demostrant al món que encara queden pessetes per gastar. Això va bé. Ara, el que no hi va tant, és la gallarda que l'Ajuntament ha guarnit al bell mig de la Plaça de Catalunya. Han volgut imitar quelcom els sistemes emprats a l'Exposició, i com que allò és molt difícil d'ésser superat ni quasi igualat, resulta que tota imitació queda ridícula i a més cara. L'Ajuntament podia haver fet quelcom més modest i de més bon gust,

i les arquas comunals s'haurien estalviat dues centes mil pessetes, i la ciutat la vergonya de veure convertida la desventurada Plaça en un anunci lluminós de la tintoreria «Los mil colores».

Si a l'Ajuntament les pessetes li costessin tant de guanyar com a un pobre periodista, s'hi mirarien més a gastar-les.

En canvi, d'aparadors dels que opten al Concurs, n'hi han de vertaderament exquisits.

* * *

No sembla al maig. Plou i fa frescor. No és estrany que hi hagi qui es queixi de la fredor de Barcelona. Com es pot veure, són coses del temps.

ROC DE MONTSACOPA

Barcelona 28 Maig 1930.—(Escrit expressament per a GASETA D'OLLOT).

Home!...

Sabem que l'Ajuntament ha tramès una representació a la rebuda dels Reis a Girona. Salvant el fet de retre cortesia al cap de l'Estat, a la qual cosa cap llei no obliga, se'ns ha acudit un petit comentari.

No fa pas tant, publicàvem una llista de despeses de viatges efectuats pels ajuntaments de la dictadura. Aleshores exposàvem la nostra opinió referent a aquestes despeses. Avui caldrà repetir-la. *Nosaltres entenem que mentre no vingui expressament ordenat pel govern quants i quins elements de cada Ajuntament han d'ésser enviats en casos semblants, no està bé que aquestes despeses les pagui la ciutat. Se les han de pagar els que hi vagin.* Entesos? Volem dir que l'única manera de justificar aquestes despeses és l'obligació imposada com una mena de contribució, i aleshores, però, encara en parlariem.

Lamentariem haver de fer una nova llista de despeses inconvenients. Guardant el major respecte a tothom, ens cal avançar que l'afinitat política amb alguns regidors no ens en privaria pas.

Sembla que hi havia molta gent disposada a anar a Girona. En una reunió preliminar, però, imperà el criteri de reduir la representació de l'Ajuntament a la comissió més indispensable, que ja és molt.

Aquí el mal paper el fan els anomenats mo-

nàrquics, que esperen a anar a rebre els Reis amb els diners del comú. D'això nosaltres sempre n'hem dit monàrquics de pacotilla.

La bandera barrada

El dia de l'Ascensió onejà novament a ca la ciutat la nostra bandera barrada. Quants comentaris ens suggereix aquest fet!

Ho hem celebrat íntimament. No perquè el nostre ideal sigui la bandera, sinó perquè la bandera representa el nostre ideal.

I avui, precisament, no ens cal altra cosa que afirmar novament que la nostra bandera, pel sol fet d'ésser nostra, ni ens la poden privar ni ens l'han de permetre. Com a cosa pròpia de Catalunya, és Catalunya mateixa i solament Catalunya que en pot disposar.

LA DRETA REPUBLICANA

Un partit nou ha aparegut a Catalunya. No sabem si tindrà èxit, però hem de reconèixer que representa un sector, petit o gros, existent a casa nostra. Si és possible un partit monàrquic autonomista no ho és pas menys, a la nostra manera de veure, un altre de dreta republicana. El primer, sense gran esforç, podria incorporar-se a la Lliga Regionalista, com el segon podria fer-ho a Acció Catalana, encara que un i altre tenen accentuats caràcters que en certs moments convé de destacar. Ara hem vist l'oportunitat d'un d'aquests agrupaments, que no es deia precisament oportunista. El dia de demà la Dreta Republicana pot haver de sobresortir per qualsevol contingència i es veuria llavors més clarament que ara l'encert de la seva organització.

Es possible que en llegir el manifest de Dreta Republicana molts trobin que és l'organisme que desitjaven i no existia. La república i la religió, com la república i l'ordre, no són pas incompatibles. Potser s'opinarà que el nou partit ha de portar escissions lamentables, quan el que caldria en moltes ocasions fóra el front únic. Aquest és un punt discutible que per veure ben clar necessita de l'assaig.

El publiquem a continuació, sense que això impliqui adhesió de part nostra:

«Les desventures d'Espanya des de la restauració, amb la nefanda política dels partits de torn, aguditzades amb els sis anys de dictadura que acabem de patir, han provocat amb el despertar de les consciències ciutadanes un moviment a favor de la República, dels elements d'ordre que desitgen una normalitat que resolgui els problemes del país.

Per organitzar aquest republicanisme latent de tots els que no poden acceptar íntegrament els programes

dels tradicionals partits republicans es constitueix la Dreta Republicana de Catalunya.

El sol fet d'ésser republicans, ja vol dir que basem la nostra actuació en principis liberals i democràtics que resulten incompatibles amb l'actual règim; no som dreta en el sentit reaccionari que es pugui atribuir a la paraula.

Volem destruir la ficció que s'ha volgut crear a l'entorn de la República en el nostre país, presentant aquesta forma de govern com a mitjà de persecució sistemàtica de la religió i com a element dissolvent de la societat.

Precisament volem evitar la continuació de l'anormalitat caòtica en què ha de viure el règim monàrquic que ens condueix fatalment a l'anarquia de la que solament ens en pot lliurar la República.

Pel fet d'ésser catalans defensem com a cosa primordial les legítimes aspiracions de la nostra terra. Ningú no pot desconèixer la personalitat de Catalunya i el seu dret a regir-se per ella mateixa. Volem acabar amb l'assimilisme, del qual mal pateix no solament Catalunya, sinó tot Espanya. La nostra campanya contra l'assimilisme serà també de Catalunya enfora. Veiem la solució de les aspiracions catalanes en una república federal d'ordre i democràcia.

Tots els que s'avinguin amb aquests principis, base de la nostra actuació, podran venir amb nosaltres.

* * *

El programa concret del partit es farà públic després d'haver estat aprovat per l'Assemblea de la Dreta Republicana de Catalunya que es convocarà molt aviat.

Les adhesions es reben a les oficines del partit, carrer Ample, 22, entresol, de set a nou del vespre.

Per la comissió organitzadora:

Andreu Sanahuja, Gonçal de Reparaz, Felip de Solà Cañizares, Jaume Martorell, Josep de Ros.»

Entreteniments

ASCENSIO

Silents i conmoguts ens heu deixat
oh Jesús, nostre rei, que al cel pujeu;
Unigénit de Déu, perquè no envieu
una mirada ardent als què hem quedat?

No'ns deixeu sens l'ampar vostre, oh Senyor...
sols hem quedat a terra i ens perdrem,
puix sense Vos guiant-nos no sabrem
anar pel camí recte on hi ha l'Amor.

Sant núvol que a Jesús has amagat,
trofeu que vers el cel tu te l'emportes
espera un moment quiet que així veurem

tant sols un altre volta a qui ha deixat
estèrils nostres ànimes i mortes
fins que el dia al cel amb Ell seurem.

J. D. T.

Els de la «Tradició Catalana» (?) varen rebre aquest sonet i el donaren a conèixer en el darrer número. Es veu que els va afalagar.

Municipals

En sessió del prop passat dimarts la Comissió Municipal Permanent acordà:

Aprovar l'Apèndix al Cens de riquesa rural i pecuària.

Trametre a la Diputació Provincial, informades favorablement, les reclamacions presentades al Padró de cèdules.

Passar al Negociat d'Hisenda els comptes de l'Administració del Cementiri corresponents a l'any 1929

Acceptar l'ofertament del terreny, cedit suara pel Reverend Pare Rector de les Escoles Pies, per l'alineació del carrer del Pare Roca.

Concedir el permís interessat per la Senyora Vidua Figueras per a practicar obres.

Desestimar la petició del senyor Alegret en la qual demanava que se li bestregui el remanent, al seu favor, amb motiu del lliurament de la calefacció del Teatre i tenint en compte les observacions del Senyor Agustí, s'autoritza el senyor Alcalde-Ordenador de pagaments per que la última consignació que se li deu, i que figurarà en el Pressupost pròxim, pugui pagar-se a principis d'any, mitjançant, però, que dit senyor respongui del compliment del Contracte i garanties anexas.

Passar a la Comissió especial d'Aigües la proposta del Negociat de Foment per adquirir canonades de ferro a l'objecte d'ampliar les conduccions d'aigües de St. Roc.

Pagar d'Imprevistos, a proposta del Negociat d'Hisenda, les despeses que originarà el retorn de quantitats al Banc de Crèdit local d'Espanya.

Aprovar en principi dues transferències i l'habilitació d'un suplement de crèdit, amb el superàvit de la liquidació de l'any passat, i exposar-ho tot plegat al públic quinze dies per a reclamacions.

Autoritzar el senyor Conseller de Governació per la organització de les festes de Nostra Senyora del Tura.

Passar al Negociat Central la sol·licitud de l'Oficial Major de Secretaria en demanda de la jubilació que li pertany, i al Negociat de Foment, la signada per varis obrers, propietaris i veïns del carrer de Sant Cristòfol i altres, suplicant la construcció d'una acera a cada costat del pont del Santa Magdalena i que siguin substituïdes les baranes per unes de ferro.

Aprovar una proposició del senyor Conseller de Cultura, encaminada a que es comuniqui als Mestres de Primera Ensenyança que insisteixin prop de les tendres criatures a ells confiades, l'amor al pròxim, el respecte al nostre bell parlar, a la propietat, a l'ornat públic i a les plantes i animals, i que es fixin cartells, amb advertiments adequats al cas, en llocs públics.

I, finalment, també fou aprovada altra proposta del mateix senyor Conseller, per tal que, amb la cooperació dels senyors comerciants i industrials de tots els rams de nostra ciutat, centres i societats culturals i recreatives i professorat de tots els centres d'ensenyança, es facin els treballs necessaris per obrir una subscripció, encapçalada per l'Ajuntament, amb la finalitat de que puguin visitar l'Exposició de Barcelona el major nombre d'alumnes i aprenents que, per ésser de famílies humils,

llurs pares no poden sufragar tals despeses. Digué el senyor Capdevila que tota vegada que hi havia convocada una reunió per l'organització de Colònies Escolars, s'hi podria a l'ensems parlar de ço que fa referència a la proposició dita.

Acabats els assumptes, la Presidència aixecà la sessió.

N Ò T U L · L E S

RELIGIOSES

Visita Pastoral.—Tal com era anunciat, dissabte a les 6 arribà el Rdm. Sr. Bisbe a practicar la Visita Pastoral. Fou rebut al Parc per la clerecia, autoritats i representacions. tots els quals elements l'acompanyaren en processó a Sant Esteve, després d'haver-se revestit de pontifical a l'altar aixecat al Parc mateix; presidia el Sr. Bisbe sota tàlem i acompanyat del senyor Rector Arxiprest, que duia el *Lignum crucis*. Arribats a Sant Esteve, que era ple de gent, el Bisbe pujà a la trona i féu una prèdica, en espanyol, de salutació i exposició de la Visita i fruits que cal treure'n; seguidament tingueren lloc les cerimònies de rúbrica.

Diumenge celebrà a la Parroquial missa de comunió general amb plàtica preparatòria, en català, i a la tarda hi hagué confirmacions; foren padrins l'Alcalde senyor Tresserras i la senyora de l'Obrer de la Parròquia senyor Arau. Dilluns al matí hi hagué novament confirmacions; els padrins eren el Comandant militar i la senyora Tresserras; dimarts el senyor Bisbe administrà per darrera vegada la confirmació; apadrinaren el Juge de primera instància, senyor Grau i la senyora del Tinent d'alcalde senyor Capdevila.

Diumenge també predicà el senyor Bisbe al Mes de Maria del Tura, en espanyol. Visità dilluns i dimarts les esglèsies, Hospital, escoles, La Caritat i rebé les autoritats i associacions.

Tot i que ja havia anat a Barcelona a saludar els Reis, no va voler prescindir d'acompanyar-los en llur excursió a Girona i Perelada, i aquest fi, abandonà la nostra ciutat dimarts al vespre, sense visitar les capelles particulars ni fer altres actes projectats.

Q U E D S

al PALAU DEL CALÇAT

■ Demà, diumenge, la Pontifficia i Reial Confraria de Montserrat tindrà Missa de Comunió General reglamentària amb prèdica preparatòria. A dos quarts de cinc de la tarda, hi haurà recés Montserratí que donarà el Pare Basili de Rubí, sobre: *Na Teresa Neumann o l'estigmatitzada de Konnersreuth, (1926).*

■ Avui a un quart de vuit del vespre comença un tríduu a honor de la Divina Providència, a l'església del mateix nom. El primer dia predicarà el Pare Joaquim de Port de la Selva, el segon el Pare Querubí de la Pinya i el tercer, que serà també de conclusió del mes de Maria, el senyor Rector-Arxiprest.

■ La Comunió de la Missa Montserratina que tindrà lloc a l'església de Pares Caputxins demà, a les nou del matí, serà dedicada per l'ànima de Llúcia Soler, Vídua d'Oriol.

CONSULTORI - JUBERT MÈDIC-QUIRÚRGIC

Malalties de les criatures.

Malalties de la pell.

Cirurgia infantil.—Cirurgia dels ossos.

Diagnòstics.

Traslladat: Plaça Constitució, 7, prals.-GIRONA

D'ART

Dijous, diada de l'Ascensió, fou inaugurada al Saló Citroën una exposició de pintures dels nostres bons amics i excel·lents artistes Pere Gussinyé, Ramon Barnadas, Angel Vila, Vicens Solé Jorba i Joan Vilà, als quals desitgem l'èxit de què són mereixedors.

BARBERIA de Robert Lladó

Passeig de BLAY, 51.

Serveis esmerats i higiènics—Locions de les millors marques nacionals i estrangeres—Masatge facial i elèctric.

CULTURALS

El nostre amic i tinent d'alcalde d'aquest Municipi senyor Baldiri Descals i Aubert ha presentat a l'Ajuntament dues interessants proposicions referents a cultura, que han estat aprovades i que publicarem i comentarem degudament la setmana entrant.

DE SOCIETAT

El nostre distingit amic i compatrici, Doctor Josep Mas i Collellmir, metje a Barcelona, contreurà aviat matrimoni amb la gentil senyoreta Dolors Prat, també Doctora en Medicina i filla de l'industrial barceloní, Senyor Marcià Prat. Enhorabona.

Electricitat Mèdica Cures per diatèrmià, sol d'altura, etc.—Raigs X.

GASSIOT Plaça de l'Estel (Pla de Llacs) entrada per l'avinguda Paluzie.

■ El nostre benivolgut amic i distingit periodista, senyor Joaquim Vayreda i Aulet, ha traslladat el seu domicili definitivament a Barcelona.

EN EL BAR DEL PARC

TELEFON, 48

HI TROBAREU HABITACIONS I CUINA CASOLANA, A BONS PREUS.

ESPECTACLES

S'han començat ja les festes de carrer. El barri de Camdenmàs, ha celebrat la seva festa amb sardanes que, amb tot i el temps plujós, es vegeren molt concorregudes. La cobla «La Principal Olotina», donà una escollidíssima audició, finalitzant amb la *Santa Espina*.

■ El Roser de les Preses, amb tot i la inclemència del temps, es vegé molt concorregut, principalment la funció teatral celebrada en el «Centre Catòlic» que resultà vertaderament una vetllada digna de tot elogi. En l'obra de mossèn Gay «La misèria del diner», al final l'autor es vegé obligat a parlar. Tots els números de la xiroia sarsuela «Virosta», es tingueren de bisar.

■ El poble de Sant Pere de Vianya, demà celebra la festa de Sant Isidre amb ofici, processó i sardanes, havent-hi contractada l'estudiosa cobla orquestra «La Principal Olotina».

VARIES

L'Alcaldia fa públic que la Permanent ha aprovat tres suplementes de crèdit, el primer, amb el superàvit disponible resultant de la liquidació del pressupost darrer; el segon, per transferència al Banc de Crèdit Local de la quantitat destinada i no invertida en les obres complementàries del Grup Escolar, i que és destinada a amortització anticipada de l'Emprèstit fet a aquest banc, i el tercer, per transferència de la consignació que figura en el pressupost vigent per la portada d'aigües, i que passa com a primera partida a la consignació per a la construcció d'un dipòsit nou regulador de les aigües de Sant Roc. Estaran de manifest al públic durant quinze dies als efectes de reclamació.

■ El dia 23 d'aquest mes la «Gaceta de Madrid» va publicar una R. O. de Governació autoritzant la matança de porcs i fabricació de embutits durant tot l'any. Ha estat, doncs, un triomf de la «Secció d'Indústries Modernes del porc» de Madrid, que apoiada per nombroses adhesions, entre les quals es compta l'«Associació d'Indústries Derivades del porc de la província de Girona» ha pogut convèncer el Senyor Ministre del ram, en vista de la quasi unanimitat a favor de la llibertat de matança.

El dubte d'una possible prohibició ha estat una de les causes de la deprecació que han experimentat els porcs, en aquests darrers temps. Els nostres pagesos podran dedicar-se, doncs, a la cria i engruixament d'aquest bestiar, esvaeï el dubte, tota vegada que serà permesa la matança tot l'any.

Dr. J. M.ª Vayreda.—Metge

EX-INTERN DE L'HOSPITAL CLINIC DE BARCELONA

Visita: passeig de Blay 56, de 12 a 1 i de 7 a 8
Malalties de l'Estómac i Pulmons.—Raigs X
Radiografia al domicili dels malalts.

■ Entre els elements del «Casal Català» es projecta la celebració d'un Aplec a Sant Martí del Corb, pel dia 29 del proper juny. Les impressions són molt bones.

■ L'Ajuntament està organitzant la direcció única, almenys per a les principals vies de la ciutat.

Entenem que tan aquesta qüestió com la de la velocitat dels vehicles són d'algunes coses que calia implantar i ésser sever en el seu compliment.

Companyia Adriàtica de Segurs (Riunione Adriàtica di Sicurtà) SEGURS VIDA = INCENDIS

L'Assicuratrice Italiana S. A.

Segurs individuals.—Viatges per mar, Col·lectius de obrers, Col·lectius d'empleats, Responsabilitat Civil, Complementari del Segur Vida.

Agent per la província de Girona:

ELISSEU CASTELLS, Bisbe Guillaumet, 16. - Olot

■ En una casa del carrer de l'Aigua s'enfondrà el sostre d'un dels pisos, i sofriren ferides lleus dues criatures que s'hi trobaven.

■ El moviment registrat durant la darrera quinzena, ha estat de quatre morts, vuit naixements i cinc matrimonis.

☛ Demà estaran obertes les farmàcies dels senyors Ros i Llach.

☛ Demà sols estaran oberts els estancs n.º 1 del carrer Major i n.º 4 del carrer de Sant Esteve.

Imatges Setmanari gràfic català i d'actualitats. Per a subscriptors i venda, demaneu-lo a E. Llovera,

Aprofitant la seva estada a la nostra ciutat, aquest vespre, a dos quarts de deu, en el Centre Obrer, En Jaume Compte ens parlarà en conversa íntima del seu pas per la presó.

Q U E D S al PALAU DEL CALÇAT

Sr. Director de GASETA D'OLOT.—Ciutat.

Molt senyor meu: Li agrairia que volgués publicar en el periòdic de la seva digna direcció les ratlles que en legítima defensa li adjunto.

Regraciant-li l'atenció, sóc de V. affm. i atent S. S.,

Enric Fajeda

En el número 6 de «La Rambla de Catalunya», setmanari català d'esports, i en la secció titulada «Buirac Comarcal», s'hi inseria una nota, que tots els esportius olotins hauran llegit, en la qual es diu que l'Olot F. C., en la desfilada de l'Estadi, es veié obligat a dur una bandera molt atrotinada perquè l'estandart brodat per senyoretas, que sembla que existia, es va perdre. Diu que la Directiva de l'Olot F. C. farà fer una crida prometenent una gratificació a qui dongui detalls d'on pugui ésser arconada i afegeix que segurament, abans de fer la crida, és probable que el *nunci* faci lliurament de la bandera.

Davant d'aquesta nota, és natural que l'afició local cregués que jo vaig endur-me'n, en finir el meu comès de directiu de l'Olot F. C., l'estandart del qual parla. Em cal, doncs, deixar ben aclarit:

Primer.—Que aquest *estandart brodat* no és altra cosa que una bandera de llustrina amb l'escut de l'Olot F. C. pintat al centre.

Segon.—Que tant els senyors de la Directiva anterior com alguns dels que integren l'actual, saben perfectament que no solament tinc aquesta bandera, sinó una sèrie d'altres objectes del club que m'encarregaren de *guardar* i que encara no m'han vingut a cercar mai, fora dels trofeus que vaig lliurar l'istiu passat.

Tercer.—Que en assabentar-me que preparaven a corre-cuita una bandera per a assistir a la desfilada de l'Estadi, vaig dir al capità del primer equip de l'Olot F. C. que recordessin que jo els en guardava una.

I res més. Aquests tres punts posen en clar la inexactitud de la nota. Deploro que per fer brometa s'hagi de posar en entredit l'honorabilitat de les persones, i em dol haver tingut de posar en evidència el desaprensiu corresponal de «La Rambla de Catalunya», però m'era absolutament indispensable deixar al seu lloc aquesta brometa mal intencionada.

Impremta de Pere Aubert. Olot

Esportives

Per a demà està anunciada la visita de l'equip F. C. Bisbal.

■ Pròximament tindrà lloc, en el Camp de l'Olot F. C., un gran festival pro-presos, que per la seva finalitat humanitària no podem menys que recomanar l'assistència a tot bon ciutadà. El nostre caríssim setmauari barceloní «La Rambla de Catalunya» farà donació d'una copa i probablement tirarà el Kic-off el seu fundador i amic nostre, en Josep Sunyol.

Des d'aquestes planes, de tot cor, felicitem l'Olot F. C. com així mateix a «La Rambla de Catalunya».

PLUVIOMETRIA				TERMOMETRIA		
ANY 1929		ANY 1930		MAIG		
MAIG				MAIG		
DIES	PLUJA	DIES	PLUJA	DIES	MÀXIMA	MÍNIMA
19	1'7	19	0'0	19	28	8'0 sobre
20	0'6	20	0'0	20	25	5'0 »
21	0'7	21	0'0	21	20	8'0 sota
22	0'4	22	3'2	22	20	7'0 »
23	17'1	23	9'1	23	10	8'0 »
24	2'0	24	7'9	24	12	7'0 »
25	0'0	25	0'0	25	20	5'0 »

Impremta de Pere Aubert. Olot

Pintures Decoratives

Nicolau i Martí

Aquesta Casa necessita
Oficials Pintors

FONDA ROYAL

DE

JAUME NOGUÉS

PLAÇA MAJOR, 16

Hospedatges a bons preus. - Serveis al cobert i a la carta. - Banquets des de 5 pessetes cobert. - OBERT DIA I NIT

No deixi de visitar **La Casa de les ESTORES i PERSIANES**

Gran dipòsit de persianes cadeneta; qualitats immillorables. - Especialitat en les de fantasia del país i estranger. - Es pinten i arreglen les usades. - MAGATZEMS d'Esparteria i Palmeria.

FÀBRICA d'Escombres.

OLOT. - Amargura, 1 (prop St. Esteve)

JOSEP VIVES SERRA

MODERNA

FARMACIA

LLACHI

Banc Comercial de Barcelona

Capital: 25.000,000 de pessetes, totalment desemborsat

Casa Central: BARCELONA, Passeig de Gràcia, 3 i 5.—Direcció telegràfica i telefònica: COMBANK

Sucursal d'OLOT: Sant Rafel, 4. — Teléfon, 22

Compra-Venda de tota classe de Valors de contractació corrent

Negociem tots els cupons dels Deutes Ferroviaria i de l'Estat,
de Venciment Primer de Juliol vinent.

Caixa d'Estalvis {
A la vista, 3 per cent anyal
A sis mesos, 4 » » »
A un any, 4¹/₂ » » »

Comptes Corrents—Cambra Acuiraçada—Deposits de Valors
I totes les demés operacions de Banca i Borsa

ENTITATS ASSOCIADES:

Banc de Préstecs i Descomptes. - Banc Internacional d'Indústria i Comerç

El jove

Joan Ramisa i Comerma

Mori el dia 25 del corrent a l'edat de 17 anys

Havent rebut els Sants Sagraments.

A. C. S.

Els qui el ploren: pare, Genís; germans, M.^a del Carme i Jaume; oncles, ties, cosins i demés parents, vos preguen el tingueu present en llurs oracions i vos serviu assistir als FUNERALS que, en profit de la seva ànima, es celebraran el proper divendres, dia 6 de Juny a les vuit del matí, en l'església de Nostra Senyora del Tura, per qual favor us restaran molt agraits.

Olot, Maig de 1930.